

Соколов М.О.
д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування,
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна
Ткач Т.В.

магістрант ОП «Адміністративний менеджмент»,
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В НАДАННІ ЯКІСНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ЛІКУВАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Дослідження питань ролі механізмів державної взаємодії в наданні якісних медичних послуг в лікувальних закладах є питанням актуальним для наукових досліджень, особливо в умовах медичної реформи, яка впроваджується в нашій країні. Ця тема постійно знаходиться в полі зору науковців та викликає жваву дискусію. В цих тезах ми зробимо спробу охарактеризувати дослідження науковців з цієї тематики та накреслити основні напрями удосконалення ролі механізмів державної взаємодії в наданні якісних медичних послуг в лікувальних закладах.

У науковій літературі партнерство держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства визначається по-різному: існують такі поняття, як «державно-приватне партнерство» та «приватно-державне партнерство». Багато вчених використовують ці терміни як синоніми, відповідні англійському терміну «Public Private Partnership», пояснюючи це особливістю перекладу зарубіжних джерел. Однак все більше авторів розглядають «державно-приватне партнерство» та «приватно-державне партнерство» як певні взаємовиключні поняття, використання яких пов'язано з роллю і функціями держави в суспільстві. Істотне використання цих концепції залежить від моделі та культури державного управління.

На всіх рівнях управління встановлюється партнерство між державними установами, приватним сектором, до якого входять інвестори та бізнес і представники громадянського суспільства для вирішення соціально важливих питань, що належать до компетенції держави, та отримання взаємних економічних вигод. Державний партнер концентрується на прийнятті необхідних нормативних актів, визначає цілі та завдання проектів державно-приватного партнерства, якість послуги, цінову політику, контролює виконання проектів, тобто виконує регулюючі та координаційні функції. Приватний партнер реалізує проект безпосередньо: він інвестує капітал або використовує навички збору коштів, технічні знання та забезпечує ефективну реалізацію проектів. Послуги третіх сторін також важливі, оскільки місцеві жителі, як представники громадянського суспільства, краще розуміють свої потреби, ніж хтось інший, і шукають шляхи вирішення проблем, пропонуючи державні та приватні сектори партнерства та проектів. Зміст поняття "державно-приватне партнерство" відображається на активній позиції громадянського суспільства та приватного сектору у реалізації проектів.

Необхідно відмітити, що деякими науковцями були провели дослідження щодо модернізації системи надання медичних послуг, включаючи послуги, що підлягають відшкодуванню, в контексті державно-приватного партнерства, що особливо важливо в контексті недостатньої економічної ефективності в державному секторі охорони здоров'я, обмежених ресурсів громадян (відчутна дискримінація доходів у різних верств населення та зниження доходів громадян в умовах пандемії COVID-19) та брак персоналу. Розробка механізмів державно-приватного партнерства та участі громадян (співфінансування) у фінансовому забезпеченні медичної допомоги з використанням ресурсів, не передбачених

програмою державних гарантій, є найважливішим інструментом вирішення багатьох соціально - економічних проблем в охороні здоров'я [1]. Очевидно, що в першу чергу державні та комунальні медичні організації потребують додаткового фінансування, з іншого боку, приватним медичним організаціям потрібно збільшити попит і задоволеність споживачів (пацієнтів), а також фінансові показники медичної організації, тобто збільшити постійний потік пацієнтів. Результатом цього процесу стане неминуче розширення обсягу медичних послуг, що повинно мати позитивний вплив як на попит і задоволеність споживачів (пацієнтів), так і на фінансові результати діяльності медичної організації та ціну медичних послуг.

В якості надання медичних послуг одне з першочергових місць займає перехід до інноваційних інформаційних технологій, як однієї з моделей державно-приватного партнерства. Так бельгійські вчені розглядають можливість отримання цифрового доступу до, так званих, цифрових пристроїв у рамках проектів державно-приватного партнерства у галузі охорони здоров'я. Під цифровими засобами мається на увазі об'єкти, які мають електронну форму та мають економічну цінність, і які не обов'язково кваліфікуються як громадянські права [2]. Така модель має на меті забезпечити діяльність певних закладів охорони здоров'я та інших суб'єктів медичної інфраструктури справедливо відмічає А. С. Королков [3]. Сюди входить можливість приватних компаній створювати ІТ-рішення під ключ для медичних організацій, беручи до уваги встановлені цілі загальної інформатизації та розвитку телемедичних технологій. Фактично можна зробити висновок, що партнерські відносини між державними органами та приватними організаціями у галузі охорони здоров'я, включаючи механізми концесій та ДПП, кардинально модернізують маркетингову концепцію виробника (виконавця) медичних послуг.

На сьогоднішній день популярною моделлю розвитку державно-приватного партнерства в Україні є залучення приватних медичних організацій до системи охорони здоров'я. Але цей процес тільки почався та потребує удосконалення механізмів реалізації та нормативної бази. Є окремі фактори, які перешкоджають участі приватних медичних організацій у реалізації надання медичних послуг населенню. А саме, на думку С.А.Нефедової, до них можна віднести:

1. Однорічні практики укладання контракту на поставку ліків за програмою доступні ліки, заохочення участі комерційних клінік у реалізації програми обов'язкового медичного страхування має бути продовжено на законодавчому рівні до трьох років, а у випадку приватного партнера для медичної інфраструктури - до п'яти років. впровадження таких змін зменшує ризик відсутності споживачів медичних послуг протягом періоду окупності.
2. Слабке податкове стимулювання діяльності приватних організацій охорони здоров'я при реалізації проектів державно-приватного партнерства. На думку автора необхідно застосувати механізм податкового стимулювання податку на майно підприємств та земельного податку та інших.
3. У тарифі на обов'язкове медичне страхування відсутній елемент інвестицій. Автор вважає, що придбання медичного обладнання також слід розглядати за рахунок обов'язкового медичного страхування, вартість якого перевищує 100 тис. грн. [4].

Отже, державно-приватне партнерство це сучасний механізм, застосування якого сприятиме розвитку України, значному скороченню видатків з державного бюджету України та місцевих бюджетів, особливо в умовах воєнних дій на Сході та економічного розвитку ситуація. Правильне використання механізмів державно-приватного партнерства разом з іншими механізмами державного регулювання зміцнить економічний та політичний суверенітет України, підвищить її міжнародний авторитет та залучить інвестиції.

На наш погляд, подальші дослідження повинні зосередитись на наукових засадах застосування механізму державно-приватного партнерства у медичній сфері державної діяльності, зокрема у наданні якісних медичних послуг.

Список літератури:

1. Кадыров Ф. М. Возможные варианты соучастия граждан в финансовом обеспечении оказания медицинской помощи по использованию ресурсов, не предусмотренных программой госгарантий. *Менеджер здравоохранения*. 2017. № 5. С. 70-6.
2. Корольков А. С. Совершенствование офтальмологической помощи городскому населению в условиях развития государственно-частного взаимодействия. Дисс. ... канд. мед. наук. Ставрополь, 2016. 19с.
3. Aartsen W, Peeters P, Wagers S, Williams-Jones B. Getng Digital Assets from Public–Private Partnership Research Projects through “The Valley of Death,” and Making Them Sustainable. *Front Med* (Lausanne). 2018 Mar 9;5:65. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29594123/>
4. Нефедова С. А. Участие частных медицинских организаций в реализации программы государственных гарантий бесплатного оказания гражданам медицинской помощи как механизм государственно частного взаимодействия в сфере здравоохранения. URL: <file:///D:/Downloads/uchastie-chastnyh-meditinskih-organizatsiy-v-realizatsii-programmy-gosudarstvennyh-garantiy-besplatnogo-okazaniya-grazhdanam-meditinskoy-pomoschi-kak-mehanizm-gosudarstvenno-chastnogo-vzaimodeystviya-v-sfere-zdravoohraneniya.pdf>